

Hervormde Gemeente Woudenberg

Algemene Kerkenraad

Protocol P23 (seksueel en anderszins) grensoverschrijdend gedrag door gemeenteleden

Deuteronomium 5:29 'Och, hadden zij maar zo'n hart, om Mij te vrezen en Mijn geboden alle dagen in acht te nemen, opdat het hun en hun kinderen voor eeuwig goed zou gaan!'

1. Vooraf/aanleiding

In geval van (seksueel) misbruik binnen pastorale en gezagsrelaties volgen we het protocol P1 dat is vastgesteld in de PKN en door de Algemene Kerkenraad is overgenomen. Voor dit soort situaties is er een meldpunt, t.w. het SMPR (Meldpunt seksueel misbruik in de kerk. Zie www.smpr.nl)

Dit protocol gaat over (seksueel en anderszins) grensoverschrijdend gedrag, zoals huiselijk geweld en (kinder)mishandeling door gemeenteleden. Dit vraagt om een andere benadering en dit protocol is bedoeld om ambtsdragers, jongerenwerkers, kringleiders enz. een handleiding te bieden hoe zij kunnen handelen in voorkomende situaties.

Kinderen en jongeren zwijgen vaak over seksueel misbruik of bij (kinder)mishandeling in het gezin omdat ze zich schamen, zich schuldig voelen of bang zijn. Helaas gaat dit soort situaties de christelijke gemeente niet voorbij. Het is moeilijk misbruik en mishandeling te herkennen. Toch zijn er vaak wel signalen die erop kunnen wijzen dat een kind/jongere misbruikt dan wel mishandeld wordt. Deze signalen worden veelal gezien door ouders, onderwijzend personeel en anderen die het kind/de jongere regelmatig ontmoeten, zoals jeugdwerkleiders in de christelijke gemeente.

Recent werd een van de jeugdouderlingen benaderd door iemand waarbij sprake was van seksueel misbruik. In de loop van de gesprekken bleek dat deze persoon hiervoor al hulp had en kon het contact op een goede manier worden afgesloten. Deze ervaring was wel aanleiding om een protocol op te stellen met als doel ambtsdragers te helpen bij de manier waarop zij kunnen en moeten handelen wanneer zij in de gemeente hiermee worden geconfronteerd.

Juist in de christelijke gemeente, waarin men elkaar vaak goed kent en er allerlei familie-vrienden- werk- en andere relaties door elkaar heen lopen, is zorgvuldig handelen uitermate belangrijk. Dit wordt veelal bemoeilijkt omdat de ambtsdrager zelf ook geschokt kan/zal zijn bij een situatie waarbij sprake is van (seksueel) misbruik en mishandeling. Verwarring, ongelof, boosheid, afschuw, weerstand en medelijden strijden met elkaar en juist dan is zorgvuldig handelen vereist.

Dit vraagt professionele kennis en vaardigheden, waarover de meeste ambtsdragers niet beschikken.

Daarom is een protocol nodig die kan dienen om op een goede en zorgvuldige manier te handelen.

Hieronder wordt nader ingegaan op vragen over wat misbruik precies is, hoe moet ik handelen, met wie kan ik hierover spreken, is er een meldingsplicht en zo ja bij wie? Wie kan mij deskundig van dienst zijn? Hoe ga ik om met privacy en hoe verloopt de communicatie en met wie? Ook wordt kort ingegaan op pastorale zorg.

Het protocol is beknopt omdat ambtsdragers, jeugdwerkleiders enz. in hun functie geen hulpverleners zijn en er dus altijd afstemming/overleg en consultatie nodig zal zijn met professionals.

2. Definitie kindermishandeling.

Allereerst een definitie uit de Jeugdwet, zoals vermeld op de website van het Nederlands Jeugdinstituut.

'Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.'

Op diverse andere sites staan allerlei definities vermeld. Voor dit protocol geeft de wettelijke definitie voldoende informatie.

3. Signalen.

De wijze waarop de ambtsdrager geconfronteerd wordt met deze thematiek zal heel divers zijn. Door derden kunnen vermoedens worden gedeeld; tijdens huisbezoek kunnen signalen worden afgegeven die vragen oproepen. Ook zal het kunnen voorkomen dat concreet verteld wordt dat er sprake is van misbruik.

Signalen van misbruik worden in dit protocol niet genoemd. Dit zijn er velen en zijn meestal bedoeld voor beroepsgroepen die dagelijks met kinderen werken. Op de diverse websites over dit onderwerp kunnen de signalen worden gevonden. Zie bijvoorbeeld onder het kopje vraag en antwoord op www.veilighuis.nl. Een zeer informatieve site is ook www.meldcode.nu. Op deze site worden o.a. vermeld welke vragen er kunnen worden gesteld aan het kind of jongere.

Ook treft u goede informatie aan bij het reformatorisch meldpunt www.ikmeldhet.nl

4. Behoeftte aan overleg.

Dit punt is bedoeld om de ambtsdrager, de jeugdwerkleider enz. in staat te stellen zorgvuldig te handelen. De focus ligt hier dus op het functioneren van de ambtsdrager en andere kerkelijk werkers.

Degene bij wie zich het slachtoffer meldt, mag **nooit** beloven dat hij/zij het aan niemand anders zal doorvertellen. Dit moet hij/zij ook aan de betreffende persoon kenbaar maken. De ambtsdrager, kerkelijk werker zal behoefte hebben om te overleggen voordat bijvoorbeeld een melding plaatsvindt (zie punt 5). Dit omdat deze situaties erg complex zijn (denk bijv. aan de waarheidsvraag), belastend zijn en er soms snel moet worden ingegrepen. Van de ambtsdrager/kerkelijk werker kan niet gevraagd worden dit alleen te dragen.

Uitgangspunt:

A. Vanwege privacy en de geheimhoudingsplicht is het gewenst eerst binnen de eigen kerkeraad met of de predikant, de sectieouderling of medeambtsbroeder anoniem te overleggen. Allereerst dus slechts met één persoon. Ook kunnen de interne en/of externe vertrouwenspersonen worden benaderd. De interne vertrouwenspersonen zijn:

- a. Henriëtte Dorst-van Haarlem. E-mailadres: h.dorst@hervormdwouderberg.nl.
Tel. 06-38725557.
- b. Gerard Harskamp. E-mailadres: g.j.t.harskamp@hervormdwouderberg.nl.
Tel. 033-4323120.

De externe vertrouwenspersoon is Christine van Gemerden, psychosociaal hulpverlener bij de 'Schuilplaats'. E-mailadres: cvgemerden@stichtingschuilplaats.nl.
Tel.033-2861340.

B. Zoals onder A. is vermeld, dient dit overleg anoniem plaats te vinden. Het belang van het gemeentelid heeft altijd voorrang. Dit overleg dient om te kunnen delen om vervolgens meer objectief en zorgvuldig te kunnen handelen.

C. Voorkomen moet worden dat hierover in het consistorieoverleg van de wijkkerkenraad met naam en toenaam wordt gesproken.

D. Er moeten niet te snel conclusies worden getrokken.

- E. Veilig Thuis heeft een hulplijn die gratis kan worden gebeld. Dit kan ook anoniem en is zeer laagdrempelig. De situatie moet dan worden omschreven waarna de hulpverlener advies zal geven over wat er gedaan kan worden en wat u voor het slachtoffer kunt betekenen.
- F. De ambtsdrager zal bij dit telefonisch advies wel concreet moeten vertellen hoe hij de situatie inschat, of er al hulp wordt verleend. Is er sprake van actueel misbruik/geweld enz.

5. Melding – Actie.

Voor beroepskrachten gelden de hieronder vermelde meldnormen:

Beroepskrachten moeten een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

- A. In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en in situaties waarin het slachtoffer zelf hulp vraagt vanwege misbruik. (Disclosure).
- B. In alle andere gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- C. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Of melding noodzakelijk is, is afhankelijk van de actuele stand van zaken.

Uitgangspunt voor handelen:

- A. Er wordt door de ambtsdrager in voorkomende situaties **altijd** contact opgenomen met Veilig Thuis voor advies en hulp. Zie www.veiligthuis.nl. Op deze site wordt vermeld wat de ambtsdrager kan doen. Deze site wordt steeds geactualiseerd.
- B. Het telefoonnummer van Veilig thuis is: 0800-2000 (24/7). Op de site staat vermeld welke vragen er worden gesteld.
- C. Hierna kan worden bepaald of melding noodzakelijk is. Ook de melding kan anoniem plaatsvinden. Ook hierover kan worden overlegd met Veilig thuis.

6. (Pastorale) hulp.

Pastorale hulp zal nodig zijn omdat het slachtoffer altijd onderdeel is van een gezin en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en kindermishandeling zeer diep ingrijpt. Diverse vragen zullen ook hier gesteld kunnen worden. Met name de vraag wie waarover wordt geïnformeerd. De geheimhoudingsplicht vraagt grote aandacht. Omdat wij zijn aangesloten bij de SMPR zijn vragen met betrekking tot pastoraat mogelijk hier te stellen. Zie www.smpr.nl. Therapeutische hulpverlening zal nodig zijn voor betrokkene en gezinsleden. De ambtsdrager kan enerzijds onafhankelijk de rol van pastor blijven vervullen en anderzijds afstemmen met de therapeut. Dit is in elke situatie maatwerk.

Versie februari 2021 en namen vertrouwenspersonen gewijzigd op 9 december 2021.

Vastgesteld in de vergadering van de Algemene Kerkenraad d.d. 18 maart 2021.